HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ומאי סניף כוותיה (ג). ממאי משכחינן הכא דתניא כוותיה דר' אמי דכשעשה בה מאמר פליגי: **מדקתני ר"ע אומר נלוס חלקו כן יכס כו' כן שעשה בה מאמר כו'.** מכלל דשמעיה ליה לר"א דאמר דכשעשה בה מאמר יפר ואהכי מהדר ליה ר"ע הכי: **א"נ.** מדקאמר ר' אליעזר בדישא משנכנסה לרשותו נגמרה לו אשה שיש לו חלק בה וכו' אינו דין שתגמר לו ואי דלא קדיש מאי נגמרה לו איכא: **אי אשה מודה.** שאפילו עשה בה מאמר שאין חייבין עליה סקילה כנערה המאורסה הלכך לגבי נדרים נמי לא הוי כארוסה ואהכי אינו יכול להפר לה: **מתניתין נמי דיקא.** כדבי אמי (ג) טעמא דר"ע דאמר בבריתא וכשאר דברים כן נדרים משום סקילה הוא דקאמר: **דקתני אין היבמה גמורה לאישה.** מדקא קרי לה ליבמה אשה אלמא כשעשה בה מאמר עסקינן ומדאמר הכי דאיכא נמי להקיש לארוסה שמע מינה דמשום סקילה הוא דקאמר ר"ע דאינו מפר כשם שמפר לארוסה: **מתני' הרי הן קיימין לא אמר כלום.** דנדרים שלא באו לעולם אינו יכול לקיים: **שבאו לכלל איסור.** שכבר נדרה וקא חייל עלה אפילו הכי מפר כ"ש דמפר אותן שלא באו לכלל איסור כשיבאו דעדיין לית בהו משום. אבל לענין קיום אי אפשר שידון כך דנדרים שכבר באו לכלל איסור דין הוא שיקיים הלכך לא אמר כלום לדברי הכל: **אם שלא בא לכלל הקם.** שעדיין לא באו לעולם ואי אפשר לקיימו כדקתני דכי אמר הרי הן קיימין לא אמר כלום: **אינו בא לכלל הפר.** דאינו יכול להפר: **גמ' מיחל חייני.** עלה ובטלי לגלגר משום (ד) דהפרה קודם לכן: **או דילמא לא חייני כלל.** דהפרה דעבד קא מהניא דלא חיילא עלה שום נדר: דאי

תניא כוותיה דר' אמי (ג) דקתני בין שעשה בה מאמר ובין שלא עשה בה מאמר א"נ מרישא דקתני משנכנסה לרשותו נגמרה לו ואי דלא קדיש מאי נגמרה לו תפשוט מיניה כשעשה בה מאמר מאי וכשאר דברים כן נדרים דקתני אמר רבא הכי קתני אי אתה מודה שאין חייבין סקילה כנערה המאורסה אמר רב אשי מתני' נמי דיקא אין יבמה גמורה לאישה כשם שארוסה גמורה לאישה: **מתני'** (ה) [א]האומר לאשתו כל הנדרים שתדורי מכאן עד שאבא ממקום פלוני הרי הן קיימין לא אמר כלום הרי הן מופרין ר' אליעזר אמר מופר וחכ"א [ב]אינו מופר אמר ר"א אם הפר נדרים שבאו לכלל איסור לא יפר נדרים שלא באו לכלל איסור אמרו לו הרי הוא אומר [1]אישה יקימנו ואישה יפרנו [ג]את שבא לכלל הקם בא לכלל הפר לא בא לכלל הקם לא בא לכלל הפר: **גמ'** איבעיא להו לר"א מיחל חלין ובטלין או דלמא לא חלין כלל למאי נפקא מינה

כגון

ג) **סניף כוותיה דר' אמי.** דלוקמה [עד.] להא דר' אליעזר כשעשה בה מאמר: **מה אשה שאין לו חלק בה עד שלא תבא לרשותו.** דהיינו יבמה שהיה לו חלק בה משום זיקה קודם שעשה בה מאמר: **משנכנסה לרשותו.** דהיינו כשעשה בה מאמר אינו דין שתגמר לו ויהא זכאי יכס להפר נדריה בשותפות: **כשאר דברים כן נדרים.** משאר דברים אתה למד שאין היבם מפר נדריה שהרי לשאר דברים אינה כארוסה ואפילו עשה בה מאמר וכדמפרש לקמן אף להפרת נדרים כן שאינה כארוסתו ואינו מפר נדריה אפילו בשותפות: **הכל עליך כן עזאי.** על עצמו היה דוחק מפני שלא שימש את ר"ע(ד): **מאי סניף כוותיה דר' אמי.** דלוקמה בשעשה בה מאמר היכא תניא כוותיה: **דקתני כן שעשה בה מאמר.** אלמא שמעיה ר"ע לר"א דבעשה בה מאמר מיירי: **אי נמי מרישא.** דקתני משנכנסה לרשותו נגמרה לו. האי ליפנא לאו דוקא דהוה ליה לאתויי אשה שיש לו חלק בה עד שלא תבא לרשותו משבאת לרשותו אינו דין שתגמר לו אלא ריש מילתא נקט: **מאי כשאר דברים כן נדרים דקתני.** מאי ניהו אותן דברים דקא יליף נדרים מיניהו: **שאין חייבין עליה סקילה.** שאין חייבין על היבמה סקילה ואפילו עשה בה מאמר. אלמא לא עדיף מאמר דיבמה כקדושין דארוסה: **מתניתין נמי דיקא.** דמחיוב סקילה קא מייתי ראיה: **כשם שארוסה גמורה לאישה.** דארוסה בסקילה אם זינתה: **ולענין הלכה** קי"ל כר"ע דאינו מפר לא לאחד ולא לשנים דאע"ג דקי"ל בנדרי יבמה כמאן דליתיה דמי. וממה שפרשתי למעלה (דף עא.): בשם רבותי בעלי התוס' ז"ל בהיא דב"ש סברי בנדרים נמי שנראו לארוס נתרוקנה רשות לאב נ"ל כן דהא לפי פירושם ז"ל טעמייהו דב"ש משום דכיון דנראו לארוס ראשון לא זכי בהו ארוס אחרון ואע"ג דאיתיה לארוס אחרון כמאן דליתיה דמי וכיון דכמאן דליתיה דמי קם ליה אב כאילו איתיה באפי נפשי' וליכא ארוס לדידן נמי ביבם כיון דלא זכי בנדרי ארוס ראשון אב מלי מפר. מיהו בנדרים שנדרה בראשות יבם אכתי מספקא לי. זהו מה שנראה לי בזה ולענין מעשה צריך עיון ובדיקה בדברי הראשונים ז"ל: **מתני' האומר לאשתו וכו' מכאן ועד שאבא ממקום פלוני.** מאותה שעה שאבא מכאן ועד שאבא ממקום פלוני. והיינו דקתני מכאן ולא קתני מיום זה לפי שאין דעתו אלא מיום שיצא מכאן ומש"ה לא מפר לה מהשתא דחיישי דלמא בעודו אצלה תדור נדרים שיצלה בקיומן וכדפרישית לעיל (דף עג.) בהיא דהאומר לאפוטרופוס: **הרי הן קיימין לא אמר כלום.** דדוקא לענין הפרה אמר ר"א מופר משום ק"ו דידיה כדמפרש ואזיל ה) (ולענין הקמה אדרבה היא הנותנת) אם הפר נדרים שבאו לכלל איסור שהם חזקים ביותר שכבר חלו לא יפר נדרים שלא באו לכלל איסור ולא חמירי כולי האי אבל לענין הקמה אדרבה דהני דאשכחן בנדרים שחלו דחמירי מצי לימא לן הכי בנדרים שעדיין לא חלו דלא אליבא דאלימי: **אם שבא לכלל הקם.** נדרים שחלו: **לא בא לכלל הקם.** נדרים שלא חלו: **לא בא לכלל הפר.** דאיכא ק"ו בעל כרחך הקישן הכתוב: **גמ' לר"א מיחל חיילין ובטלין.** לר"א דאמר דמצי מפר נדריה קודם שתדור מי אמרינן דאותן נדרים שנדרה לאחר הפרה חיילי דהפרה לא מעכבא בהו ומיהו בטלי להו מיד או דלמא לא חיילי כלל כיון שהפר לה קודם שנדרה: ו) **דאתפיס אחרינא בהדין נדרא.** כגון שנדרה היא בנזיר ובא אחר ואמר ואני כמוה אי אמרת חיילין ובטלין הויא תפיסותא דהני דבטילי להו מיד אפי' הכי כיון דחיילי מצי מתפיס בהו דכי אמר ואני כמוה אהריני נזירה דקאמרה קאמר ומי לא חיילי ליכא חששא הלכך לא הויא התפסה. ומקשו הכא ואפי' תימא חיילין ובטלין היכי מצי מתפיס מאי שנא ממאי דבעיא לן בריש מכילתין (דף יח.): היכא דמנח בשר שלמים לאחר זריקת דמים קמיה והתפיס ביה בשר אחר ואמר זה כזה דאיבעיא לן אי בדמעיקרא קמתפיס ואסור או בדהיתרא דהשתא קמתפיס ושרי ומסקנא דבהיתרא קמתפיס איכא למימר דלא דמי דשאני התם דאמר זה כזה ומש"ה אמר דכמו שהוא זה עכשיו קאמר אבל הכא שזו אומרת הריני נזירה והאי מתפיס בה ואמר ואני משמע ודאי דבנזירות דקאמרה קמתפיס והכי מוכחא סוגיין דנזירות שנכתוב בסמוך בס"ד. ומקשו תו הכא ונהי דחיילא התפסה מאי הוי נימא דכיון דאתפיס בה כי אבטיל נדרא קמא אבטיל נמי האי דדינא דמתפיס הכי הוא כדתנן בפ' מי שאמר (נזיר כ:) הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני כולן נזירין הותר אחד מהן הותרו כולן ולעיל נמי בפ' ד' נדרים (דף כו. וסו. במשנה) אמר דבשתלאן זה בזה הותר הראשון הותרו כולן ולאו קושיא היא כלל דלא איתמר הותר מ' מהן הותרו כולן אלא בהיתר חכם שעוקר הנדר מעיקרו הלכך כל שהותר מ' מהן אגלי מילתא שלא היה כאן נדר מעולם ובטלה לה התפסה דבתרא אבל בעל שאינו עוקר למפרע אלא מכאן ולהבא אע"פ שהותר הראשון אינך באיסורייהו קיימי שאין התפסה שלהם בטלה בכך וגמרא היא בהדיא

גמ' איבעיא להו [לר"א] מיחל חיילי נדרי אשתו ובטלי. פי' כשהפר לה נדרי' שעתידה לידור [מיחל חיילין] ובטלי, מי אמרינן דחיילי ובטלי אחר שאלו שהרי הפר:

מסורת הש"ס

ה) לעיל עב: מזיר יב:, ב) [לקמן עו:], ג) [שייך עוד לדף עד:], ד) [ע"כ שייך לדף הקודם], ה) [כל זה טעות הדפוס], ו) [שייך לע"ב],

תורה אור השלם

1. כָּל נֶדֶר וְכָל שְׁבֻעַת אִסָּר לֶעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ: במדבר ל יד

הגהות הב"ח

(א) גמ' מדקתני בין שעשה: (ב) רש"י ד"ה ומאי מניח כוותיה דרבי אמי ממאי: (ג) ד"ה מתניתין וכו' דטעמא וכו' מדקא קרי ליבמה אשה אלמא וכו' ומדקאמר הכא דאיכא כל"ל והד"ל: (ד) ד"ה מיחל וכו' משום דהפר:

מוסף רש"י

כל הנדרים כו' הרי הן קיימין לא אמר כלום. דעדיין לא בא הנדר לעולם ואיכך יכול לקיימו (לעיל עב:). לא בא לכלל הקם לא בא לכלל הפר. הלכך לא מלי מפר אלא לאחר שנדרה שבא לכלל הקם (לקמן עו:).

פירוש הרא"ש

דקתני בין שעשה בה מאמר. מכלל דשמעיה ליה לר' אליעזר דאיירי בשעשה בה מאמר: דקתני משנכנסה לרשותו. דמשבא לרשותו אחר שכבר יש לו חלק בה היינו מאמר: מתני' הרי הן קיימין לא אמר כלום. כדפרישית לעיל דהוה ליה קיום בטעות לפי שיש נדרים שלא יתפוץ וה"ל אליעזר ממיץ פירש כאן עוד טעם אחר שיקיים נדרים שבא לכלל איסור מאותם שלא באו לכלל איסור מיהו צריכים אנו לטעם הראשון דהא רבנן קאמרי דנדרים לעתיד דשלא באו לכלל הקם לא באו לכלל הפר ומנא להו לרבנן דנדרים שלעתיד שלא באו לכלל הקם דהא לא אמרו ק"ו אלא ע"כ משום דהוי כמו קיום בטעות: **את שבאו** לכלל הקם. היינו נדרים שכבר חלו: גמ' מחל חיילי ובטלי. אותם נדרים שהפר כבר לאשתו כשנדרה אותם חלו ונתבטלו לאלתר או לא חיילי כלל:

עין משפט נר מצוה

מט א ב מיי' פי"ג מהל' נדרים הלכה ט סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף כח:

תוספות

מאי תניא כוותי' דר' אמי. מאיזה דבר מן הברייתא [מייתי לאיס] דר"ל בשעשה בה מאמר קאמר: דקתני ר"ע בין שעשה בה מאמר כו'. אלמא שמעי' לר"א דכשעשה בה מאמר קני: **א"נ מרישא.** למדנו כו' אמי, מדקתני משנכנסה לרשותו כו' עד משבאת לרשותו אינו דין שתגמר לו, משבאת לרשותו דיבמה. והתלמוד אינו מביא כ"ל מתוך הדבר דנגמר, ואית דגרים [ל"ג מסיפא] דיבמה קמקדר, אלא פשוט בשעשה מאמר איירי: **מאי דשאר דברי.** דלעיל (עד:): שאין חייבי' עליה סקילה. גם אחר שעשה בה מאמר, (וכו ביום ויכס) [בין בשני יבמין ובין ביכס] אחד, אלמא לא נגמרה ליכס כשאר אשה ע"י המאמר, כמו כן לא יפר לה: מתני' נמי דיקא. שראיית ר"ע מטעם [שאינה] נגמרה לחיוב סקילה, דקתני אין יבמה גמורה לאישה, מהכאן לאישה (ולא) [וגם] הוכיר ארוסה שמעט שמסקילה למד, אפי' עם האב לא יפר דאפי' כארוסה לא אשיב ליה ר"ע. ותימ' כיון דלר"א מאמר קונה קנין גמור כב"ש ור' יהושע לבאורה כב"ש ובב"ש קונה מן התורה דדרר' (עי' קידושין יד.) ולקמה (דבריס כה), וא"כ אמאי אין מייבי' עליה סקילה, ומאי קאמר ר"ע לר"א אי אתה מודה שאין חייבי' עליה סקילה: מתני' האו' לאשתו כל נדרי' שתדורי מכאן עד שאבא. פי' מאותה שעה (שאסרת) [שאלא] עד שאבא: הרי הן קיימי' לא א' כלום. לפי שאינו גומר בלבו לקיים, אם נדרי' אלא יתפוץ בקיומם, הלכך ה"ל כקיום בטעות, לשון הקונט'. מיהו היה יכול לפ' דלכך לא מ' כלום לטעמא דר"א דמופרים משום ק"ו ולא שייך גבי קיום, דדין הוא דמקיים נדרי' (כמו) [כיון] שבאו לכלל איסור אבל אותם שלא באו לא יקיים לגרועי' הם (ואם) [ואפי'] אחר שקיים יפר. אבל צריך בפירושו בגמר דמלתא דתנן שאמרו את שבא לכלל הקם בא לכלל הפר, ונדרי' דלעתיד אינם באים לכלל הקם, ולא אית להו ק"ו, אלא ע"כ טעמא משום דהוי קיום בטעות: **אם מפר נדרי'** שבאו [לכלל] איסו'. נדרי' שחלו הכתי: לא יפר שלא באו לכלל איסו'. שלא באו עדיין: **את שבא** לכלל הקם. דהיינו נדרי' שחלו: **ואת שאינם באים** לכלל הקם. אותם שלא נדרה עדיין אינו יכול להקיס לד"ה, דהוי קיום בטעות: